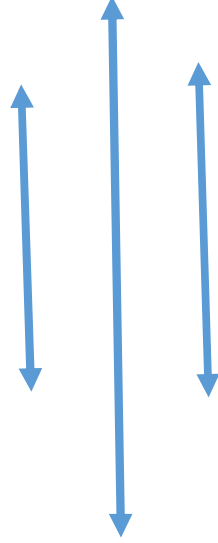

पाँचौँ नगरसभा बैठकमा
(२०७६ असार १९ गते विहिवार)
नगर उपप्रमुख श्री निरु खरेलले
प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बजेट बक्तव्य

नगर सभा सचिवालय
धुनिवेशी नगरपालिका
खानीखोला, धादिङ
३ नं. प्रदेश, नेपाल
२०७६ आषाढ

नगरसभाका आदरणीय अध्यक्ष एवं नगरप्रमुखज्यू सभाका सदस्यज्यूहरु

१. राज्यको पुर्नसंरचना पश्चात लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना सँगै धुनिवेशी नगरका सार्वभौम जनताले निर्वाचित गरी पठाउनु भएका यस नगरकार्यपालिकाको नगर उपप्रमुख तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकको हैसियतले यस गरिमामय पाँचौं नगरसभाको बैठकमा आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को नगरवासीहरुको लागि बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित एवं हर्षित छु ।
२. सर्वप्रथम मूलकको स्वतन्त्रता, सामाजिक न्याय सहितको लोकतान्त्रिक, गणतान्त्रिक मुल्य मान्यताको स्थापना, परिवर्तन र अग्रगमनका लागि भएका सबै प्रकारका क्रान्ति, संघर्ष एवं आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने नेपाल राज्य, धादिङ जिल्ला र धुनिवेशी नगरपालिकाका अमर शहिदहरुप्रति हार्दिक श्रदान्जली अर्पण गर्न चाहान्छु । संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली स्थापना गर्न भएका संघर्षहरु एवं जनआन्दोलनको क्रममा घाईते, वेपत्ता योद्धा, पिडित परिवार र नागरिकहरु प्रति समेत हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यको दायित्व र निर्देशक सिद्धान्तमा उल्लेखि विभिन्न व्यवस्था एवं संविधानको अनुसूची ८ अनुसारको स्थानीय तहको अधिकार सूची, केन्द्र सरकारले लिएका राष्ट्रिय लक्ष्यहरु र मार्गदर्शनहरु, संघिय सरकारको पन्ध्रौं योजनाको आधारपत्र, प्रदेश सरकारका नीतिहरु, नगरका सम्भावना र अवसरहरु, श्रोत साधनको उच्चतम परिचालन, विभिन्न क्षेत्रहरु राजनैतिक दलहरु, समाजसेवी, वुद्धिजीविहरु, उद्योगी, व्यापारी व्यवसायीहरुबाट दिईएका सुभाव, राजनैतिक दलहरुले घोषणा गरेका घोषणापत्रमा उल्लेखित विषयहरुलाई समेत मध्यनजर गरी नगरवासीहरुको माग, चाहाना, दैनिक आवश्यकताको परिपूर्ति गरी विकासलाई नयाँ ढंगबाट अगाडी बढाउने र सिमित श्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गर्ने आधारको रुपमा यो बजेटलाई लिएको छु । विभिन्न क्षेत्रबाट राय, परामर्श, सुभावहरु प्राप्त भएकाछन् । आगामी दिनमा ती सुभावहरु नगरपालिकाको सम्पति र मार्गदर्शनको रुपमा रहनेछन् ।
४. समृद्ध नेपाल, खुसी नेपालीको राष्ट्रिय अभियानलाई स्थानीयकरण गर्दै **समृद्ध धुनिवेशी, खुसी नगरवासी** अभियान अनुसार नगरवासीहरुले दिर्घकालमा अनुभुत गर्ने खालको विकास कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न गत वर्ष देखी बजेट सुरुवात गरिएकोमा यस वर्षलाई पनि सो अभियानलाई निरन्तरता दिने गरी बजेट बाँडफाँड गरिएको छ ।

५. धुनिवेशीलाई केही वर्ष भित्र मध्यम आयस्तर भएको नगरको रूपमा विकास गर्ने लक्ष्य निर्धारण गरी आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक एवं भौतिक पूर्वाधार विकास गर्दै नगरलाई रूपान्तरण गर्ने दिशामा यो बजेट लक्षित गरी निरन्तरता दिइएको छ ।
६. शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक विकास, कृषि, स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाई, सिंचाई र सूचना प्रविधिको विकास एवं प्रतिव्यक्ति आय बृद्धि, गरीबी न्यूनीकरण, मानव विकास सूचाङ्क बृद्धि, औषत आयू बृद्धि लगायतका विकासका राष्ट्रिय सूचकहरूमा यस नगरलाई राष्ट्रिय औषत सूचक भन्दा माथी पुऱ्याउने गरी विकास कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिनेगरी बजेट पेश गरेको छ ।

नगर सभाका आदरणीय अध्यक्षज्यू,

नेपालको संविधानको धारा २३० र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७१ बमोजिम गत आर्थिक वर्षको यथार्थ आय व्याय विवरण, चालु आ.व.को संक्षिप्त समीक्षा एवं संसोधित आय व्याय अनुमान संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

गत आ.व. २०७४/०७५ को यथार्थ आय रु.३८ करोड ६३ लाख २० हजार ८ सय १६ रुपैयाँ रहेकोमा यथार्थ खर्च चालु तर्फ १९ करोड ४३ लाख ७६ हजार १ सय ७६ रुपैयाँ र पुँजीगत तर्फ १० करोड ७ लाख ३६ हजार ३ सय ८८ रुपैयाँ र धरौटी फिर्ता तर्फ ४ लाख ९८ हजार ५ सय रुपैयाँ भएको विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

चालु आ.व. २०७५/०७६ मा सम्मानित नगर सभाबाट रु. ५५ करोड ३६ लाख ५१ हजारको बजेट स्विकृत भएकोमा केन्द्र र संघिय सरकारबाट आएका समपुरक अनुदान, थप सर्सत कार्यक्रम अनुदान र पछि थप भएका प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, काठमाण्डौँ महानगरपालिकाको अन्तरस्थानीय तह वित्तिय हस्तान्तरण लगायतका शिर्षकहरूमा रकम प्राप्त हुन आई करिब ७० करोड ३२ लाख ९० हजार संसोधित आय अनुमान र खर्च तर्फ चालु र पुँजीगत तर्फ गरी करिब ८० प्रतिशत असार मसान्त सम्ममा खर्च हुने संसोधित अनुमान रहेको छ ।

चालु आ.व. २०७५/७६ को वार्षिक योजनाको समिक्षा

चालु आ.व २०७५/७६ को लागी धुनिवेशी नगरपालिकाको नगर सभाबाट विनियोजित बजेटबाट नगरको न्यूनतम आधारभुत सेवाहरूको रूपमा रहेका सडक, खानेपानी वातावरण र विपत व्यवस्थापन, उर्जा, पर्यटन, संस्कृति कृषि पशुपालन क्षेत्रको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण लक्षित समावेशी कार्यक्रम, शिक्षा खेलकुद स्वास्थ्य गरी जम्मा ३४३ वटा कार्यक्रमको लागी वजेट विनियोजन भई काम सम्पन्न भएको छ । पूर्वाधार विकास तर्फ, सडक, खानेपानी, मुख्य प्रथामिकताको आयोजनाको रूपमा

रहेको थियो । यस्तै विद्युतिकरण, सरसफाई तथा पर्यटन, पूर्वाधार निर्माण नगरको प्रथमिक रुपमा बजेट विनियोजन गरि कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

शिक्षा तथा खेलकुद तर्फ

- धुनिवेशी नगरपालिका भित्र रहेको विद्यालयहरुका प्र.अ. हरुको बैठक बसेको, नगरका सबै विद्यालयमा लेखा परीक्षण सम्पन्न भएको, कक्षा ८ को परीक्षा संचालन एवं व्यवस्थापन गरिएको छ, २७ वटा सामुदायिक विद्यालयमा डिजिटल हाजिरीको व्यवस्थापन मिलाइएका छ ।, ३५ वटा विद्यालयको विद्यालय सुधार योजना निर्माण गरि विद्यालय सुधार योजनाले सम्पादित गर्नु पर्ने कामहरुको प्राथमिकीकरण गरीएको छ ।
- आठौँ राष्ट्रपति रनिङ सिल्ड प्रतियोगिता सम्पन्न भएको, विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना कार्यक्रम संचालन भएको छ, शैक्षिक पात्रो वितरण गरिएको छ ।, शिक्षा नियमावली कार्यविधि २०७५ स्वीकृत भएको छ ।, ३३ ओटा विद्यालयका बाल विकास शिक्षिकाहरुलाई मासिक १ हजारका दरले प्रोत्साहन रकम दिइएको छ ।, बालविकास केन्द्रहरुको कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा सुधार गरिएको छ ।
- दिवा खाजा कार्यक्रमले विद्यार्थीहरुको नियमिततामा सुधार भएको छ ।, विद्यालयहरुको आवश्यकता पहिचान गरि २ वटा विद्यालयमा कम्प्यूटरको व्यवस्था गरिएको छ । मा.वि विद्यालयहरुलाई विद्यार्थीहरुको पठनपाठनमा रुची होस र नयाँ कुरा सिक्नु भने उद्देश्यले पुस्तकालयको व्यवस्था गरिएको छ ।, २ ओटा मा.वि विद्यालयमा सुविधा सम्पन्न विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको जसबाट विद्यार्थीहरुले प्रयोगात्मक तरिकाबाट सिक्ने अवसरको सिर्जना भएको छ ।, विद्यालयहरुको आवश्यकता पहिचान गरि विषयगत शैक्षिक सामग्री अनुदान उपलब्ध गराइएको छ ।
- भुवनेश्वरी खेलमैदानको निर्माणको कार्य जारी रहेको छ ।

कृषि तथा पशु विकास तर्फ

- १०० जना उद्यमी छनौट गरि सहुलियत दरको १ करोडको सहुलियत कर्जा प्रवाहको लागि कृषि उद्यमशिल कोष मार्फत परिचालनको लागि अन्तिम अवस्थामा पुगेको छ ।

- चालू आ.व.को कृषि कार्यक्रममा १२ वटा आयोजनाहरु मध्ये वेमौसमी तरकारी उत्पादन तथा प्रवर्द्धन आयोजनाबाट ७४० जना कृषकलाई तरकारीको विउ, प्लास्टिक टनेल, नेट जाली, केड, स्प्रे पम्प प्राप्त गरेका छन् ।, वाली विकास आयोजनाबाट-३ वटा कृषक समुहमा विज बृद्धिको लागी मकैको मुल विउ वितरण तथा ५०० जना कृषकले मकैको विउ २ मे.टन. विउ वितरण गरिएको छ ।
- वागवानी विकास तथा फलफुल प्रवर्द्धन आयोजनाबाट सत प्रतिसत अनुदानमा ४०० ओटा ओखरको विरुवा वितरण भएको छ ।, ७५ प्रतिसत अनुदानमा, सुन्तला-२००० कागती, १०,०००। , एभोकाडो,-४०००।, आँप-२०००, लिच्ची-३००० विरुवा गरि जम्मा २१००० हजार विरुवा यहि महिनामा वितरण हुदैछ ।
- व्यवसायीक माछा, च्याउ खेती, मौरी पालन विकास आयोजनाबाट ५० प्रतिसत लागत साभेदारीमा सेरेना मौरीको खाली घर -२५ थान, .सेरेना मौरीको गोला सहितको घर - २५ थान, मेलिफेरा मौरीको गोला सहितको घर - २० थान गरि जम्मा ७० थान वितरण गरिएको छ ।
- १० रोपनीमा माछा पोखरी निर्माणको लागी पोखरी खन्ने तथा निमाण गर्ने अनुदान दिइएको छ ,
- माछा पालन कृषकको माछा पोखरीको लागी एरिएटर ५० प्रतिसत अनुदानमा वितरण गरिएको छ ।
- कफि तथा मसला विकास आयोजना वाट-७ वटा समुहको ५० जना कृषकलाई १८ क्वीन्टल अदुवाको विउ वितरण गरिएको छ ।
- कृषि यान्त्रीकरण मार्फत ५० प्रतिशत अनुदानमा नगर भरिका ३८ जना कृषकलाई ३७ थान मिनिटिलर र १ थान थ्रेसर वितरण गरिएको छ ।
- माटो व्यवस्थापन तथा वाली संरक्षण आयोजनाबाट फलफुलको वगानको रोग किरा व्यवस्थापनको लागी विषादी वितरण तथा २५ जना कृषकलाई ५० प्रतिसत अनुदानमा स्प्रे पम्प वितरण गरिएको छ ।
- सिचाई क्षेत्र विकास आयोजनाबाट पानी तान्ने पम्प वितरणको लागी १३ जना कृषक छनौट भइ पठाउन बाँकी रहेको र असार भित्रै सम्पन्न हुने छ ।

- युवा कृषक कृषि उद्यमी कार्यक्रममा प्रस्तावनामा आधारित कार्यक्रमको लागी १० जना कृषकलाई रु २०,००० वरावरको कृषकको मागको आधारमा मौरी घर, तरकारी खेतीमा विउ, प्लास्टिक जाली बुन्ने डोरी, इलेक्ट्रीक पम्प वितरण गरिएको छ ।
- सामुहिक खेतीमा आधारित कार्यक्रमको लागी मौरी पालक समुहलाई ५० प्रतिशत लागत साभेदारीमा १८ थान मेलिफेरा मौरीको गोला सहितको घरमा १८ जनालाई अनुदान प्रदान गरिएको छ ।
- प्लास्टिक टनेल वितरण अन्तर्गत गोलभेडा खेतीको लागी थोपा सिचाई सेट ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिएको छ ।
- कृषि प्रसार आयोजनामा नगरले ३२ जना अगुवा कृषकलाई अध्यन अवलोकन भ्रमण तथा ५० जना कृषकको सिप विकास को लागी मौरी पालन तथा तरकारी खेती तालिम गराइएको छ ।
- बजार विकास योजना तथा मुल्याडन प्रवर्द्धन कार्यक्रममा कृषिको नगर बृत चित्र तयार तथा बुकलेट प्रकासन गरिएको छ । ३७ जना कृषकलाई अकवरे खुसानीको विउ वितरण तथा २०० जना कृषकलाई तरकारीको विउ वितरण गरिएको छ ।
- ४१ जना कृषकलाई प्लास्टिक पोखरी वितरण ५० मिटरको कुलो निमार्ण सम्पन्न भएको छ ।
- तरकारी खेतीको लागी जमिनको माटो सुधार गर्न ३,१८५ केजी कृषि चुन वितरण गरिएको छ ।
- कुखुरे चौर कृषि सहकारीको सदस्यलाई करेला खेतीमा १६ हप्ते आई पि.एम. कृषक पाठशाला संचालन गरिएको छ ।
- कृषि पूर्वाधार प्रवर्द्धन वजार विकास कार्यक्रममा चासिलेको तरकारी वजारको लागी कम्पाउड लगाउने कार्य भएको छ।
- पशु सेवा तर्फ नगरका १४ हजार बाखालाई पि.पि.आर खोप लगाईएको छ, नगरभरि गाइभैसी र वाखा गरेर १८ वटा थलो तथा खोर सुधार सम्पन्न भएको छ ।, नगरभरीको कृषकलाई ५००० कुखुराको चल्ला वितरण भएको छ ।, पशुपक्षि विमा तालिम संचालन भएको छ ।, नगरका २००० गोटा पशुलाई

औषधी उपचार सेवा दिइएको छ ।, ३ ओटा निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

स्वास्थ्य तर्फ

- आमा सुरक्षा कार्यक्रम अर्न्तगत नगर भित्र सुरक्षित तवरले १७० जना सुत्केरी गराइएको छ । ३३०९ जना बालबालिका तथा गर्भवती महिलाले खोप सेवा प्राप्त गरेका छन् । गाउँघर किल्लीक संचालनबाट २३५० जनाले विभिन्न सेवा प्राप्त गरेका छन् ।, परिवार नियोजन अस्थायी साधन वितरण १५६२ जनालाई सेवा प्राप्त गरेका छन् ।
- नगर भित्र ३ पटक संचालित स्वास्थ्य शिविरबाट स्त्री रोग, आँखा र छाला, पाठेघर समस्या सम्बन्धि ९०० भन्दा बढि व्यक्तिहरुले सेवा प्राप्त गरेका छन् ।, स्वास्थ्य संस्थामा प्रयोगशाला स्थापना गरि ३ वटै स्वास्थ्य चौकिवाट खकार, मधुमेह, गर्भवती, दिसा , पिसाव तथा रगत जाँच सेवाहरु संचालन भैरहेको छ ।
- नियमित नि.शुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमबाट १८ हजार जनाको विभिन्न किसिमको रोगको पहिचान गरि औषधी तथा परामर्श सेवा प्राप्त गरेको, जसमा जेष्ठ नागरिक २ हजार १ सय जनाले समेत सेवा प्राप्त गरेका छन् ।
- विपन्न नागरीक सेवा अर्न्तगत मुटु, मृगौला, क्यान्सर, अल्जाईमरका दिर्घ रोगीहरुलाई रु.४ लाख २० हजार रुपैयाँ वितरण गरिएको छ ।
- वडा स्तरमा २९९ पटक महिला स्वयंसेविकाद्वारा स्वास्थ्य आमा समुह बैठक वसि १५ देखि ४९ वर्षका आमा तथा बच्चाहरुलाई स्वास्थ्य परामर्श सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- ग्रामिण अल्ट्रासाउन्ड सेवा अर्न्तगत नैविसे, जिवनपुर र छत्रे देउराली स्वास्थ्य चौकिमा १२ पटक गर्भवती जाँच सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भएको छ ।
- यस आ.व. २०७५/७६ मा वडा स्वास्थ्य सहरी केन्द्र स्थापना अन्तिम चरणमा रहेको छ तथा संचालनमा नौविसे स्वास्थ्य चौकीलाई स्तरोन्नती गरि १५ शैयाको अस्पताल संचालनमा ल्याउन भवन तर्फको डिपीआर तयार भएको छ ।
- धुनिवेशी नगरपालिकाको जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु, संघ संस्था एवम् बजार बासीहरुको सहभागीतामा सरसफाई कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

महिला तथा बालबालिका तर्फ

- चालू आ.व.मा ५६३ जनालाई जेष्ठ नागरीक परिचय पत्र वितरण गरिएको छ ।
- अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण कार्यविधि २०७५ तयार गरि अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणका लागि स्थानिय समन्वय समिति गठन भई काम सुरु भएको छ ।
- नगरमा लैङ्गिक हिंसा बिरुद्धको १६ दिने अभियान संचालन गरिएको छ ।
- अन्तराष्ट्रिय महिला दिवस मनाई महिला हक अधिकार सम्बन्धमा विश्वव्यापि मान्यताको बारेमा नगरमा जानाकारीको प्राप्त भएको छ ।
- यूवा यूवती लक्षित खरिदार वा सो सरहका लागि ३० दिने नि.शुल्क लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा संचालन गरिएको छ ।
- नगर भित्र महिला समुह समिति गठन तथा अनुशिक्षण गरिएको छ ।
- सि बि आर (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि समुदायमा आधारित पुर्नस्थापना) कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- सिप बिकास अर्न्तगत चेपाड समुदायमा बाख्रापालन सम्बन्धि ३ दिने तालिम संचालन गरी विभिन्न विषयवस्तु सम्बन्धि प्रशिक्षण गरी प्रत्येक व्यक्तिलाई रु ५ हजार को दरले बस्तुगत टेवा प्रदान गरीएको छ ।
- महिलाहरुमा सिप बिकास तालिम अर्न्तगत व्यटिपार्लर तालिम र नगरलाई प्लास्टिक मुक्त वातावरणको लागि कपडाको भोला बनाउने तालिम संचालन गरिएको छ ।

सडक तर्फ

- सडक चौडा गर्ने काम - ५४.६३ कि.मी, ग्रावेल गर्ने काम - २५.६१, कि.मि., ढुङाको बाल लगाउने काम-४८१.४४ मीटर, ग्याविन जाली भर्ने काम-८६९ थान, कच्चि नाला-४०.३५ कि.मी., पक्कि नाला-५८११.५० मिटर, नयाँ ट्याक खोल्ने काम -१२.१० कि.मी., ह्यूम पाईप-३४९ मिटर, ढुङा सोलिड-४११ मिटर, कज्वे- ३० मिटर निर्माण सम्पन्न भईसकेको छ ।
- ८ ओटा सडकहरुको डिपिआर तयार भएको छ । खानेपानी, सडक, खेलमैदान, लगायतका ठूला योजनाहरुमा इ-टेण्डर मार्फत प्रतिस्पर्धा गराईएकोमा हाल उक्त टेण्डर प्रक्रिया भएको कामहरु अन्तिम चरणमा रहेका छन् ।

खानेपानी तर्फ

- ९ वटा इन्टेक निर्माण भएको छ, ४७.६५ कि.मि. पाईप विछाउने काम सम्पन्न भई सकेको छ, १ लाख २० हजार लिटरका ६ वटा फेरोसिमेन्ट टंकी निर्माण गरिएको छ, आर.सि.सि. ट्याङ्की निर्माण ३ लाख ५ हजार लिटरको ७ वटा, २१९ वटा धारा फिटिङ, २ वटा पानी तान्ने पम्प जडान, ३० हजार लिटर हिलट्याकी राख्ने काम सम्पन्न भएको छ, ८ ओटा खानेपानीको डिपिआर तयार भएको छ।

विद्युतिकरण तर्फ

- ३ वटा सोलार बत्ति जडान भएको, ५३ वटा पोल गाड्ने काम सम्पन्न भएको, ४००० मिटर विजुलीको तार विछाउने काम सम्पन्न भएको, २ थान ५० किलो वाटको टान्स्फर्मर जडान गरिएको छ।

सरसफाई तथा शौचालय तर्फ

- धुनिवेशी नगरपालिकालाई खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ, नगरभित्र शौचालय वन्न वाँकी घरधुरीहरुको लागी नगरले प्यान, पाईप वितरण गरेको छ।
- सरफाईको लागी जनचेतना मुलक कार्यक्रम, अनुशिक्षण विभिन्न संघ संस्था र समुदायमा गई गोष्ठी, घरदैलो कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ, यो निरन्तर रहने छ।
- नगरभरीका ४ वटा विद्यालयको शौचालय मर्मत तथा निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

संस्कृति संरक्षण तथा भवन निर्माण तर्फ

- धुनिवेशी नगरपालिकाकाको विभिन्न वडाहरुमा मठमन्दीर निर्माण ८ वटा, ६ वटा मरनघाट निर्माण, ४ वटा गुम्वाको भवन निर्माण, ६ वटा विद्यालयको भवन मर्मत, ४ वटा महिला भवन निर्माण, ४ वटा ट्रेस निर्माण, नगरको २ वटा क्याम्पसको भवन निर्माण, १ वटा पिकनिक स्पट निर्माण, १ वटा कृषि स्टल निर्माण, १ वटा खोप केन्द्रको भवन निर्माण, ५० मिटरको सिचाई कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ।

- २ ओटा वडा कार्यालय, १ ओटा शहिद पार्क र १ ओटा पिकनिक स्पोर्टको लागि डिपिआर तयार भएको छ ।

निजी आवास पूर्णनिर्माण तर्फ

- असार १५ गते सम्ममा जम्मा निजी निवास पूर्णनिर्माण लाभग्राहीको जम्मा संख्या -७ हजार ५ सय ८० जना रहेका छन् । प्रथम किस्ता वापत ६ हजार ८ सय १० जनाले ३४ करोड ५ लाख प्राप्त गरिसकेका छन् । दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने ५ हजार २ सय ७७ जनाले ७९ करोड १५ लाख ५० हजार प्राप्त गरिसकेका छन् ।, तेस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने ३ हजार ७ सय २६ जनाले ३७ करोड २६ लाख प्राप्त गरिसकेका छन् ।
- प्रथम चरणको गुनासोमा ९०८ जना मध्ये ४२२ जनाको सम्बोधन भएको छ ।

पर्यटन तर्फ

- नगरभित्र आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको विकास गर्नको लागि खर्कें डाँडामा पिकनिक स्पट तथा पार्क निर्माण भईरहेको साथै नगरका विभिन्न स्थानमा पैदल यात्राको लागि रुट तयार हुदै गरेको छ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

- यस नगरमा यसै वर्ष देखी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अर्न्तगत रोजगार सेवा केन्द्र स्थापना गरि बेरोजगार व्यक्तिहरुको निवेदन संकलन भईरहेको र प्रत्येक वडामा कार्यक्रम संचालन भइरहेको छ ।

राजस्व तर्फ

- नगरपालिका भरिको आन्तरीक श्रोत वाट ८ करोड ७९ लाख अनुमान गरिएकोमा चैत्र मसान्त सम्म ३ करोड ७७ लाख ५६ हजार रुपयाँ प्राप्त भई सकेको छ ।

प्रशासनिक व्यवस्था

- नगरपालिकाको कार्य संचालनको लागि २ वटा भवन भाडामा लिई नगरपालिका र विषयगत शाखाहरु संचालन भएको छ । सबै शाखाहरुमा फर्निचर कम्प्यूटर लगाएत सामानहरुको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- नगरका सबै वडा कार्यालयहरुमा फनिचर कम्प्यूटर लगाएतको सामान व्यवस्थापन गरिएको छ ।, नगरको स्वीकृत दरवन्दि जम्मा ४७ रहेकोमा हाल स्थायी कर्मचारी २० जना रहेको छ । करारमा कार्यरत २७ जना

कर्मचारी रहेका छन् । विभिन्न पदहरूको लागी लोक सेवा आयोगमा पदपूर्तिको लागी २७ जनाको माग आकृति फारम भरि पठाईएको छ ।

फर्म/व्यवसाय दर्ता तर्फ:-

- हाल सम्म विभिन्न पेशा व्यवसाय गर्ने व्यवसाय फर्महरू कुल ५२१ ओटा यस नगरमा दर्ता भएका छन् ।

विविध तर्फ

- यस नगरबाट एकिकृत घुम्टि सिविर २ पटक संचालन गरि ४११ जनालाई नागरिकता वितरण लगाएत २००० जना लाभग्राहीलाई विषयगत सेवा टेवा र परामर्श सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- नगर भित्रको व्यक्तिगत घटना दर्ता चैत्र मसान्त सम्ममा जन्म दर्ता तर्फ-११०९ जना, मृत्यु दर्ता-४१५ जना, विवाह दर्ता-३८४ जना, वसाइसराइ गरी गएकाहरू-३७ जना, तथा वसाइसराइ गरी आएकाहरू-१४ जना र सम्बन्ध विच्छेद तर्फ-५ जनाको भएको देखिन्छ ।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अर्न्तगत जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, विधुवा, पूर्ण अपाङ्गता, अति अशक्त, दलित बालबालिका सुरक्षा, जेष्ठ नागरिक औषधी उपचार गरि ३ हजार १५ जनालाई ५ करोड २६ लाख १० हजार छ सय रुपैया रकम उपलब्ध गराईएको छ ।
- धुनिवेशी नगरको डिजिटल नगर प्रोफाइल तयार गरीएको छ ।
- न्यायिक समिति तर्फ चालु आर्थिक वर्षको हाल सम्म ३० उजुरीहरू परेकोमा हाल सम्म १९ वटाको निर्णय फैसला भइसकेको र ११ ओटा विचाराधिन अवस्थामा रहेको छ ।

आदरणीय अध्यक्षज्यू

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को लागि प्रस्तावित बजेटका उद्देश्य, प्राथमिकता र मुख्य मुख्य विनियोजन प्रस्ताव प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

गत आ.व.मा सम्पन्न भएको नगर सभामा यस नगरका प्रमुख समस्या, चुनौति, सम्भावना र अवसरहरू प्रस्तुत गरी त्यसको दस्तावेजीकरण समेत भैसकेको छ । ती विषयहरूमा तात्विक भिन्नता र फरक नआइसकेको हुँदा यस सभामा ती विषयहरू दोहोर्‍याई पुन उल्लेख गरेको छैन । तिनै विषयहरूलाई नै सम्बोधन हुने गरी चालु

वर्षका नीतिगत व्यवस्थाहरूलाई निरन्तरता दिँदै यस बजेटका उद्देश्य प्राथमिकता र क्षेत्रगत विनियोजनहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आदरणीय अध्यक्षज्यू,

बजेटका उद्देश्यहरूलाई संक्षेपमा देहाय अनुसार प्रस्तुत गरेको छु ।

- आर्थिक, भौतिक, सामाजिक एवं सांस्कृतिक पूर्वाधारको विकास गरी आर्थिक सामाजिक विकासमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, जनमुखी, जिम्मेवार र जवाफदेही बनाई शुशासनयुक्त नगरको रूपमा विकास गर्ने ।
- उपलब्ध श्रोत साधन एवं श्रमको अधिकतम उपयोग गरी जनताका आधारभुत आवश्यकताहरू क्रमशः पुरा गर्ने ।

बजेटका प्राथमिकताहरू

नगर विकासको अवस्था र सम्भावना एवं नगरबासीहरूको विकास आकांक्षालाई मध्यजनर गर्दै **समृद्ध धुनिवेशी, खुसी नगरवासीको** लक्ष्य सफल पार्न उपलब्ध मानवीय श्रोत, भौतिक पूर्वाधार र समग्र आर्थिक क्षेत्रको क्रियाशीलता समेत विश्लेषण गरी चालु आर्थिक वर्षमा तोकिएका नीतिगत प्राथमिकतालाई समेत निरन्तरता दिँदै यसै वर्ष सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको आयोजनामा यस नगरका नगरसभा सदस्य, राजनैतिक दलहरू, सञ्चारकर्मी, कर्मचारी एवं सरोकारवालाहरूको उपस्थिति एवं छलफलमा तय भएको **“उद्योग, पर्यटनसँगै आधुनिक कृषि, स्वच्छ, सवल र समृद्ध हाम्रो धुनिवेशी”** भन्ने अभियानलाई साकार पार्न प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु ।

प्राथमिकताहरू देहायअनुसार तोकेको छु :-

- क. सडक पूर्वाधारहरूको विकास गर्ने ।
- ख. कृषि, पशु उद्योग, पर्यटन लगायतका आर्थिक विकासका क्षेत्रमा व्यवसायीकरण गरी उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउने ।
- ग. खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा विस्तार गर्ने ।
- घ. शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई जस्ता सामाजिक क्षेत्रहरूको गुणस्तरमा सुधार गर्ने ।
- ङ. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई नागरिकमैत्री बनाउने ।
- च. शुशासनयुक्त नगरको रूपमा विकास गर्ने ।

छ. उपलब्ध श्रोत साधनको प्रयोग र परिचालनमा दक्षता हासिल गरी मानवीय संसाधनको उच्चतम प्रयोग गर्ने ।

सभाका आदरणीय अध्यक्षज्यू

अव म आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बजेटको क्षेत्रगत, कार्यक्रम तथा मुख्य मुख्य क्षेत्रमा विनियोजन प्रस्ताव प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

बजेटका विनियोजन प्रस्तावहरु :

कृषि, पशु तथा सहकारी

- कृषि क्षेत्रलाई रोजगारमूलक, नाफामूलक र व्यवसायीक पेशाको रुपमा विकास गरिनेछ । यसको लागि यन्त्र उपकरण, प्रविधि, बजारीकरण र गुणस्तरमा सुधार गरिनेछ । कृषि उत्पादन पकेट क्षेत्रहरुको पहिचान गरी निर्धारण र संचालन गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारको “एक नेपाली एक फलफुल विरुवा रोपण” र नगरको ‘एक घर तीन फलफुल विरुवा रोपण’ अभियान कार्यक्रम संचालन गरेकोमा सो कार्यक्रमलाई समेत मध्यनजर गरी नर्सरी व्यवस्थापन एवं फलफुलको विरुवा वितरण गर्न रु.१५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- उच्च एवं आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी वातावरण अनुकूलन नमुना कृषि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसको लागि रु.२० लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- यस नगर काठमाण्डौँबाट नजिक रहेको हुँदा कृषि पर्यटनलाई समेत मध्यनजर गरी नमुना कृषि पर्यटन गाउँ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- कृषिलाई व्यवसायीकरण गर्न कृषि क्षेत्रमा यान्त्रीकरणलाई बढवा दिनको लागि थ्रेसर र अर्थ ड्रिलर उपकरण प्रयोग गर्न रु.१० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- विगतमा समेत मौरीपालक कृषकहरुले मौरिपालन व्यवसायबाट मनग्य आमदानी गरेको हुँदा सम्बन्धित कृषकहरूसँग ५० प्रतिशतको लागत साभेदारीमा मौरिपालन कृषि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र मौरी पकेट

क्षेत्रहरूको समेत विकास गरिनेछ । यसको लागि रु.१० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- सहकारी बजार विकास कार्यक्रम (परियोजना) मार्फत लागत साभेदारीमा सहकारी तथा पालिकास्तरीय क्रियाकलाप ढुवानीका साधन कृषि औजार, विक्रि केन्द्र, क्षमता विकास लगायतका शिर्षकहरूमा एकमुष्ट रकम रु. १५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- फलफुल तथा तरकारी मुल्य श्रृङ्खला विकास आयोजना (कोइका परियोजना) उच्च मुल्यका तरकारी तथा फलफुल बालीमा लागत साभेदारी गरी काम गर्नको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- पशुपंक्षिहरूमा विभिन्न रोगव्याधी लगायतका कारणले हुने नोक्सानीबाट आर्थिक क्षति न्यूनिकरण गर्न “विमा गरौं, जोखिम घटाऔं” भन्ने नाराका साथ संघिय सरकारले व्यहोर्ने बाहेकको कृषकहरूले व्यहोर्ने हिस्सामा कृषकहरूको तर्फबाट नगरपालिकाले व्यहोर्ने लागतको ५० प्रतिशत अनुदान दिने गरी पशुपंक्षि विमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यस कार्यक्रमको लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- “पशुपंक्षिको उचित स्याहार, कृषकहरूको आम्दानीको मुख्य आधार” भन्ने अभियानलाई सार्थक तुल्याउन कृषकहरूलाई पशुपंक्षि पालन प्रति जागरण गराई आम्दानी बढाउन माग र आवश्यकताको आधारमा पशुपंक्षि स्वास्थ्य घुम्ती शिविर संचालन गरिने छ । यस कार्यको लागि रु.१३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- पशुपंक्षिको लागि खोप एवं औषधीजन्य सामाग्री खरिदको लागि रु.१० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- कृषि एवं पशुपंक्षिहरूको पकेट क्षेत्र पहिचान गर्न सम्भाव्यता अध्ययन कार्यक्रम संचालन गरिने छ । उत्कृष्ट दुग्ध उत्पादक कृषकहरूलाई पुरस्कृत गरिने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- सहकारी संस्थाहरूसँग साभेदारी कार्यक्रम गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको सहकार्य र साभेदारीमा कृषि र पशु सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।

कृषि तथा पशु क्षेत्र विकास कार्यक्रमको लागि १ करोड ७७ लाख ९२ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- व्यवसायिक पशु फार्म प्रवर्द्धन गरिनेछ । नश्ल सुधार, कृतिम गर्भाधारण, पशु आहार विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उपभोक्तालाई स्वच्छ मासुजन्य पदार्थहरु उपलब्ध गराउन मासुपसल सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

शिक्षा तथा खेलकूद तर्फः

- नेपालको संविधानमा प्रत्येक नागरिकलाई आधारभुत तह सम्म अनिवार्य रुपमा निःशुल्क तथा माध्यमिक तह सम्मको शिक्षा निशुल्क हुने भनी सुनिश्चित गरेको तथा स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्र आधारभुत तथा माध्यमिक तह सम्मको शिक्षा सम्बन्धी कार्यजिम्मेवारी संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले तोकेको छ । यस नगरक्षेत्रभित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा अन्य कुराहरुका अतिरिक्त शिक्षकहरुको अभाव भैलिरहेको कारणले गर्दा विद्यालयमा विद्यार्थीहरुको सिकाईस्तर कमजोर रहेको देखिएको हुँदा विज्ञान, गणित, अंग्रेजी तथा कम्प्यूटर शिक्षकहरु लगायतका विषयगत शिक्षकहरुको व्यवस्थापन आवश्यकताको आधारमा गरिनेछ । यस कार्यको लागि ७७ लाख ७३ हजार बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- विद्यार्थीहरुमा स्काउट सम्बन्धी सैद्धान्तिक ज्ञान, सामाजिक सेवा भाव, आत्मअनुशासन एवं सहयोगी भावनाको विकास गर्न विद्यालयमा आधारित स्काउट सम्बन्धी विविध कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यस कार्यको लागि रु.५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नगर क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा विद्यार्थीहरुको संख्या न्यून रहेको, सिकाईको स्तर कमजोर रहेको हुँदा आवासीय विद्यालय शिक्षा संचालन गर्न अध्ययन गरिनेछ र आगामी शैक्षिक सत्र देखी नमुना आवासीय विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिने छ । आवासीय विद्यालय पूर्वाधार तयारी तथा व्यवस्थापन कार्यको लागि रु.२७ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- आर्थिक अवस्था कमजोर भई विद्यालय जाने उमेर भएपनि विद्यालय पहुँच बाहिर रहेका यस धुनिवेशी नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने श्री सुजन चौधरी र सलिना चौधरी लाई नगर प्रमुख र नगर उपप्रमुख को अभिभावकत्वमा श्री

भुवनेश्वरी माध्यमिक विद्यालयमा विद्यालय भर्ना अभियान कार्यक्रमको अवसरमा विद्यालय भर्ना गराईएको छ ।

- मच्छिन्द्र क्याम्पसमा विषयगत शिक्षक व्यवस्थापन र विद्यार्थीहरुलाई क्याम्पस सम्म आवतजावत गर्न सहज हुने र क्याम्पसमा विद्यार्थीको अनुपस्थिति दर घटाउन साभेदारीमा बस संचालन गर्नको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- धुनिवेशी क्याम्पसको भवन निर्माण भइरहेकोमा बाँकी पूर्वाधार भ्यालढोका रंगरोगन कार्यको लागि रु.१० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- विभिन्न विद्यालयहरुलाई कम्प्यूटर शिक्षा र अन्य कार्यको लागि कम्प्यूटर, प्रिन्टर, फोटोकपि, व्यवस्थापन गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- स्थानीय तहलाई कक्षा ८ सम्मको परिक्षा व्यवस्थापन गर्न जिम्मेवारी प्राप्त भएको हुनाले परिक्षा प्रणालीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा कार्यरत शिक्षकहरुले पाउने पारिश्रमिक अत्यन्त न्यून भएको सन्दर्भमा चालु वर्षमा प्रति शिक्षक १ हजारका दरले मासिक थप रकम नगरको आन्तरिक स्रोतबाट उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेकोमा आगामी वर्षमा समेत यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- आवश्यकता, औचित्यता र प्राथमिकताका आधारमा विद्यालयहरुमा शौचालय एवं घेराबार निर्माणको लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- खानीखोलामा रहेको शिक्षा स्रोत केन्द्रको लागि गोष्ठी, सेमिनार, अन्तरक्रिया एवं बैठकहलको रुपमा विकास गर्न रंगरोगन एवं फर्निचर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- शिक्षकहरुको शैक्षिक भ्रमण कार्यक्रम, मागमा आधारित विषयगत तालिम, लेखा तथा जिन्सी व्यवस्थापन तालिम, शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण, विद्यालयहरुको वेबसाईट निर्माण, शैक्षिक नतिजा विश्लेषण एवं शैक्षिक सुचना प्रकाशन, विद्यालयमा संचालन गरिने अतिरिक्त क्रियाकलाप, विद्यार्थी भर्ना अभियान जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नगरको शैक्षिक सुधार योजना अनुसार नगरले प्रधानाध्यापक र प्रधानाध्यापकले शिक्षकसँग कार्यसम्पादन करार गरी प्रत्येक शिक्षक १० देखि ४ बजे विद्यालयमा

- र ४५ मिनेट कक्षाकोठामा रहने अवस्था सहित मासिक प्रगति र आचारसंहिता एवं सिकाउ उपलब्धी विप्लेषण गरिनेछ । विद्यालयहरूमा विद्युतिय हाजिरी र अन्य तोकिएको सूचकको आधारमा मुल्याङ्कन कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यसको लागि सूचकहरू र अनुगमन गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको उपस्थितिलाई नियमित गर्न विद्यार्थी, अभिभावक, शिक्षकहरूलाई समावेस गरी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
 - विद्यार्थी स्वास्थ्य परिक्षण र बाल मनोपरामर्श प्रदान सहित विद्यार्थीको अवस्था अध्ययन, वास्तविक समस्या पहिचान गरी उपचारात्मक शिक्षण गरिनेछ ।
 - प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाई मार्फत शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न नमूना विद्यालयहरू छनौट गरी विज्ञान प्रविधि प्रयोगशाला, कप्युटर, ईन्टरनेट, कनेक्टीभिटी इक्युपमेन्ट, ई-पुस्तकालय व्यवस्थापन गरिनेछ । जसको लागि ४४ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
 - विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसंग नियमित बैठक गरी निरन्तर सुधारका योजनाहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
 - शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न विद्यालयको दरबन्दी पुनरावलोकन गरिनेछ । आवश्यकताको आधारमा स्थानीय सरकार संचालन ऐन अनुसार विद्यार्थी शिक्षक अनुपातमा शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
 - संघिय सरकारको सहयोगमा विद्यालयहरूमा दिवा खाजा कार्यक्रमको लागि रु.६८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
 - राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरणमा यूवावर्गको साहस, सृजनशीलता, सिक्ने क्षमता, उच्च आत्माविश्वासको कारण राष्ट्र निर्माणको महत्वपूर्ण श्रोतको रुपमा मानिएकोछ । राष्ट्रको लागि खेलकुद, स्वस्थ जीवनको लागि खेलकुद भन्ने राष्ट्रिय अभियानलाई टेवा पुऱ्याउन नगरस्तरमा राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड, **धुनिवेशी मेयर कप खेलकुद** कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यस नगरका यूवाहरूलाई राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय प्रतिष्पर्धीमा सहभागि हुन नगद प्रोत्साहनको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
 - विद्यालय स्तरमा खेलकुदका विभिन्न विधाहरू भलिबल, तेक्वान्दो, टेवलटेनिस, क्रिकेट, जुडो, फुटवल लगायतका विविध प्रतियोगिताहरू संचालन गरिनेछ ।

- धुनिवेशी नगरको मुख्य खेलकुद मैदानको रूपमा भुवनेश्वरी खेलमैदान (पुरानो धार्के) को पूर्वाधार निर्माणको लागि आगामी आ.व.मा ५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- विभिन्न वडाहरुमा खेलकुद पूर्वाधारहरु बनाउन रु. २७ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- शिक्षा खेलकुद तथा यूवा विकास क्षेत्रमा चालु तथा पूँजीगत तर्फ संघ र प्रदेश र स्थानीय तहको तर्फबाट कुल १३ करोड ९५ लाख १९ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

स्वास्थ्य तथा सरसफाई :

- नेपाल सरकारबाट निशुल्क रूपमा वितरण गरिने औषधीको सूची बमोजिमका औषधीको व्यवस्थापन गर्न यस नगरपालिकाबाट रु.३० लाख र संघिय सरकारबाट रु.१५ लाख ५० हजार गरी रु.४५ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नौविसे स्वास्थ्य चौकीलाई स्तरोन्नती गरी धुनिवेशी अस्पतालको रूपमा संचालन गर्न आवश्यक भवन पुर्वाधार निर्माण गर्न डिपिआर समेत तयार भई भारतिय दुतावासमा साना परियोजना अन्तर्गत रु.५ करोड बजेट विनियोजन गर्न संघिय सरकार मार्फत भारतिय दुतावासमा परियोजना प्रस्ताव गरिएकोमा नगरपालिकाबाट व्यहोर्ने लागत साभेदारी अन्तर्गत रु.५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- चालु वर्षमा २ ओटा एम्बुलेन्स खरिद गर्नको लागि सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएकोमा कुनैपनि प्रस्ताव पेश हुन नआएकोले आगामी आ.व.को प्रथम चौमासिक अवधिभित्र व्यवस्था गर्नको लागि रु.३७ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नसर्ने असाध्य रोगहरु मुटुरोग क्यान्सर, मृगौला रोगीहरुको लागि विगत देखिनै दिईदै आएको विपन्न नागरिक औषधी उपचार सहायता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । यसको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- इटा उद्योग, सामुदायिक विद्यालय एवं घनाबस्ती भएका क्षेत्रहरुमा स्वास्थ्यकर्मीहरुबाट स्वास्थ्य शिक्षा र स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य चौकीहरुमा ल्याव संचालन गर्ने कर्मचारी र करारका कर्मचारीहरुलाई पोषाक भत्ताको व्यवस्था मिलाइएको छ । २४ घण्टे प्रसुति सेवा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य चौकीलाई अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र समय समयमा आइपर्ने वेवारिसे लाशहरु व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- प्राथमिक स्वास्थ्य कार्यक्रम तर्फ ९५ लाख ५४ हजार, क्षयरोग नियन्त्रणको लागि १ लाख ५१ हजार, एकिकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रमको लागि ३२ लाख ८५ हजार एकिकृत बालपोषण तथा स्वास्थ्य कार्यक्रमको लागि १३ लाख ५२ हजार, संघिय सरकारबाट बजेट व्यवस्थापन मिलाइएको छ ।
- महामारी तथा रोग नियन्त्रण, अपाङ्गता तथा कृष्ठ रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली, स्वास्थ्य शिक्षा तथा सूचना संचार प्रणाली, राष्ट्रिय तालिम तथा उपचारात्मक सेवा, नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा समेत बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
- “सबै नागरिक, स्वास्थ्य नागरिक” भन्ने नारालाई साकार पार्दै यस धुनिवेशी नगरवासीहरुलाई गुणस्तरीय आधारभुत स्वास्थ्य सेवाहरु निशुल्क रुपमा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम अन्तर्गत निशुल्क औषधी वितरण, सुत्केरी आमा र शिशुलाई न्यानो भोला वितरण, गर्भवति परिक्षण र संस्थागत सुत्केरी हुन आउने महिलाहरुलाई नगद प्रोत्साहन गर्ने र स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा आउने सबै नागरिकहरुको निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने कार्यक्रमहरुलाई संघिय सरकार र यस नगरपालिकाको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- नेपाल सरकारको सबै वडा क्षेत्र भित्र आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र संचालन गर्ने नीति रहेकोमा चालु आर्थिक वर्ष यस नगरका ६ ओटा वडाहरुमा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण एवं संचालन व्यवस्थापनको लागि प्रति वडा ३८ लाख ८६ हजारका दरले रकम प्राप्त भएकोमा भवन निर्माणको लागि इ-टेण्डर आव्हान गरिसकिएको छ । आगामी आ.व.को चैत्र मसान्त भित्र भवन निर्माण सम्पन्न हुनेछ । यस कार्यको लागि संघिय सरकार मार्फत बजेटको सुनिश्चितता गरिएको छ ।

- संचालन हुन गइरहेका आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरुको लागि यसै आ.व. भित्र जनशक्ति व्यवस्थापन गरी परिचालन गरिने छ । ५ ओटा स्वास्थ्य केन्द्रहरु संचालनमा ल्याई सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुऱ्याईने छ ।
- यस धुनिवेशी नगरपालिकाको पृथ्वी राजमार्ग र त्रिभुवन राजपथ आसपास रहेका बजार क्षेत्रबाट कुहिने तथा नकुहिने फोहोर तथा पशुवधबाट निस्कने फोहोर र घर, पसल, होटल, रेष्टुरेन्ट, बंगुर पालन क्षेत्र आदीबाट निस्कने फोहोर तथा मानव मलमुत्र लगायतका फोहोरजन्य पदार्थहरु खोला, नाला, खोल्सीमा सिधै मिसाइ खोला नालाहरुमा दुर्गन्ध बढाउने सफा पानी प्रदुषित गर्ने तल्लो तटिय क्षेत्रका खेतीयोग्य जमिनमा फोहोरजन्य पदार्थहरु थुप्रिने जस्ता कारणले जनसमुदायमा नकारात्मक असर परेको, बजार क्षेत्रमा अत्याधिक दुर्गन्धित भएको भनि स्थानियहरुको तिव्र गुनासो आएको र कतिपय स्थानमा सेफ्टी ट्याङ्की समेत सिधै खोलामा मिसाएको हुँदा उक्त कार्य मानव सभ्यता विपरित भएको, बजार क्षेत्रमा विभिन्न रोगहरुको संक्रमण फैलने र शहरी सौन्दर्य समेत नराम्ररी प्रभावित भएकोले सिधै खोलानालामा सेफ्टी ट्याङ्की र ढल मिसाउने कार्य बन्द गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएकोले ३५ दिनको सुचना दिई ढल मिसाउने कार्य बन्द गर्न लगाउने र होटल, व्यापार व्यवसाय भए सो बन्द गराउन सक्ने र अन्य कोही व्यक्तिले गरेको भए प्रचलित कानून अनुसारको कारवाही गर्ने गरी सार्वजनिक सूचना जारी गरिनेछ ।
- यस नगरको ग्रामीण स्तर स्वास्थ्य सुविधा पुऱ्याउन महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेका महिला स्वयंसेविकाहरुको कामको उच्च मुल्याङ्कन गर्दै हाल दिईदै आएको मासिक यातायात भत्तालाई निरन्तरता दिइएको छ । ६० वर्ष उमेर पुरा भएका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई उहाँहरुले गरेको कामको उच्च कदर गर्दै विशेष सम्मान सहित विदाई गर्दै रिक्त हुने स्थानमा सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गर्न उत्सुक स्वयंसेवी भावना, उच्च कार्यउत्प्रेरणा भएका महिलाहरुलाई कार्यजिम्मेवारी दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- फोहोर व्यवस्थापन कार्यको लागि फोहोर विसर्जन स्थल निर्माण गरिनेछ । फोहोर व्यवस्थापन कार्यमा काठमाण्डौ महानगरपालिका, फोहोरमैला व्यवस्थापन श्रोत परिचालन केन्द्रको सहयोग लिई निजी क्षेत्रसंगको साभेदारीमा फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।

समग्र स्वास्थ्य क्षेत्रको कार्यक्रम तर्फ संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र धुनिवेशी नगरपालिकाको कूल ३ करोड ७० लाख ३१ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ।
सिंचाई :

- केन्द्र तथा प्रदेश सरकारसंगको सहकार्य र समन्वयमा कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व बढाउन साना, मझौला र ठूला सिंचाई आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ।
- त्यसैगरी कोल्पुरखोला बाह्रविसे सिंचाइको लागि १५ लाख, महेशफाँट माल्टारी, च्याले कुलो, कल्जे फाँट कुलो, सुङगुरे फाँट सिंचाई लगायत ११ ओटा सिंचाई आयोजना लागि कुल जम्मा ५४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।

उद्योग तथा उद्यमशिलता :

- यस आ.व. उद्योग र कृषि सुन्दर सम्पन्न धुनिवेशी अभियानलाई सफल बनाउन कृषि पेशाको व्यवसायिकरण गर्न, निम्न आय भएका यूवाहरुलाई कृषि पेशामा आकर्षित गर्न र कृषि क्षेत्रमा लगानी क्षमता बढाउने कार्यको लागि कृषक/कृषक समुह/व्यक्तिहरुलाई सामुहिक जमानतमा सहकारी मार्फत १०० जना लाई वार्षिक ३ प्रतिशत सहूलियत व्याजदरमा ऋण उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेकोमा आगामी वर्षमा कार्यविधि परिमार्जन गरी सबै क्षेत्र वर्ग र समुदायका यूवाहरुलाई उद्यमशिलताको विकास गरी स्वरोजगार एवं आयआर्जन बढाउनको लागि उद्यमशिलता प्रवर्धन कोष मार्फत रु.१ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- उद्योग वाणिज्य संघ तथा चेम्बर अफ कमर्स सँग साभेदारीमा कार्यक्रमहरु गर्न बजेट विनियोजन गरिएको छ।

पर्यटन तथा संस्कृति :

- आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान, विकास, संरक्षण गर्नका लागि प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- काठमाण्डौं उपत्यका र आन्तरीक पर्यटनलाई समेत मध्यनजर गरी खर्केडाँडालाई पिकनिक स्थलको रुपमा विकास गर्न चालु वर्षमा नगर र प्रदेश सरकारबाट करिब ४० लाख बराबरको कार्यक्रम संचालन गरिएकोमा आगामी वर्षको लागि रु. २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- धुनिवेशी नगरपालिका राजधानी सहर काठमाण्डौंबाट नजिकको दुरीमा रहेको, राजधानी भित्रिने प्रवेशद्वार (गेटवे सिटी)को रुपमा विकास हुँदै गएको र भविष्यमा उपत्यका बासीहरुको बसाईसराईको समेत आकर्षण हुने सम्भावना

समेत रहेको हुँदा यस नगरलाई महत्वपूर्ण पर्यटकिय गन्तव्य नगरको रूपमा विकास गर्दै लैजान सवै प्रकारका क्रान्ति, संघर्ष एवं आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने शहिदहरुको स्मृति सम्मानमा धुनिवेशी पार्क निर्माण गर्न संघिय सरकार, प्रदेश सरकार एवं अन्य सहयोगी निकायहरुको सहयोग र साभेदारीमा आगामी वर्षदेखी निर्माणको सुरुवात गरिनेछ । यस कार्यको लागि धुनिवेशी नगरपालिकाबाट रु.५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- कालिदेवी मन्दिरमा विभिन्न भौतिक पुर्वाधार निर्माण गर्नको लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- पर्यटकीय स्थल तोप्लाडलाई थाहा नगरपालिका, मकवानपुर र प्रदेश सरकारको सहकार्य र साभेदारीमा समपुरक कार्यक्रम अन्तर्गत संयुक्त रूपमा एकिकृत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । प्रदेश सरकारबाट आगामी वर्षको लागि १ करोड ५०लाख बजेट तोप्लाड भ्यू टावर निर्माणको लागि बजेट विनियोजन भएको हुँदा यस नगर क्षेत्रमा समेत पर्यटकिय गतिविधि बढ्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
- आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि होम स्टे, ट्रेकिङ, हाईकिङ कार्यको लागि प्रदेश एवं संघिय सरकार मार्फत सम्भाव्यता अध्ययनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवं पर्यटकीय सम्पदाको रूपमा रहेका पाटी, पौवा, सत्तल, चौतारा, मठमन्दिर, गुम्बाहरुको निर्माण मर्मत सुधारको लागि रु. १ करोड ६२ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

भौतिक पुर्वाधार :

सडक :

- नगरको आर्थिक सामाजिक विकासलाई गतिशील बनाउन, नगरवासीलाई पुर्याइने सेवालाई प्रभावकारी बनाउन, आर्थिक सामाजिक सांस्कृतिक एकिकरण गर्न र भौगोलिक सन्तुलन कायम गरी सर्वाङ्गिक विकासमा टेवा पुऱ्याउन सडक यातायातको महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ । रणनीतिक एवं आर्थिक महत्वका सडकहरुको पुर्वाधार विकासमा विशेष जोड दिने यस नगरको नीतिलाई आगामी वर्षमा पनि निरन्तरता दिईएको छ ।
- संघीय राजधानी काठमाण्डौंलाई देशका अन्य भागसंग जोड्ने मुख्य राजमार्ग यही नगरपालिका हुँदै जाने र प्राथमिकता प्राप्त काठमाण्डौं नौविसे सुरुडमार्गको

प्रवेश विन्दु समेत यही नगरपालिकामा रहेकोले यस नगरलाई गेटवे सिटी - धुनिवेशी को रूपमा विकास गर्ने लक्ष्यका साथ सडक पूर्वाधारहरूको विकासमा उच्च प्राथमिकतालाई निरन्तरता दिई बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- यस नगरक्षेत्रको नौ वटै वडामा साना ठूला गरी कुल १९६ वटा सडक रहेका छन् । नगरभित्रका राष्ट्रिय राजमार्ग, सहायक राजमार्ग सहित ग्रामीण सडकहरूको कुल लम्बाई ३५१ कि.मी. रहेको तथ्याङ्क तयार भएको छ । गुरुयोजनाले तोकेका आर्थिक, सामाजिक एवं रणनीतिक महत्वका मुख्य मुख्य कच्ची सडकहरूलाई चालु वर्षमा स्तरोन्नती गर्ने कार्य भइरहेकोमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट आगामी ४ वर्ष भित्र कालोपत्रे गर्ने लक्ष्य सहित सडक चौडा गर्ने, मोड काट्ने, ग्रेड मिलाउने, नाली निर्माण, जाली भर्ने र ग्राभेल गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । आगामी वर्षको लागि पनि पहिलो प्राथमिकता सडक पूर्वाधार निर्माणको लागि दिइएको छ ।
- “वस्ती र टोल-टोलमा मापदण्ड बमोजिमको स्तरोन्नती बाटो, धुनिवेशी नगरको सम्बृद्धिको पाटो” भन्ने नाराका साथ आगामी आ.व.०७६/०७७मा ठूलोवेशी-कोलाचौर-जिवनपुर सडक स्तरोन्नती एवं कालोपत्रे गर्ने कार्यको सुरुवात गरिने छ । यो सडक समपुरक एवं साभेदारी कार्यक्रम मार्फत गर्न नगरपालिकाले व्यहोर्ने हिस्साको लागि रु.२ करोड ५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- खानीखोला-गणेशमार्ग-खर्केडाँडा सडकको लागि रु.५० लाख, जुगेडी-डिल्लिसावित्री-चापागाँईथोक-निसाकोट-भाँक्रिवन सडकको लागि रु.२० लाख, चौधारामोड-बराबोट-डि गाउँ सडकको लागि १५ लाख, दमाहादुङ्गा-कात्तिके-कोल्पु सडकको लागि ३० लाख, मजुवा-लिखु सडकको लागि ३० लाख, खानीखोला मच्छिन्द्र क्याम्पस जोड्ने सडक १५ लाख, लामा गाउँ सार्कीटार सडक १५ लाख, सिरानचौर, मेहेले भदौरे कर्कले सडक १५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- त्यसैगरी वडा गौरवका सडक योजनाहरू मध्ये वडा नं. १ को भन्ज्याङपोखरी ओडारे,थुम्की दमदमे सडक को लागि २५ लाख, वडा नं. ४ को स्टोरमोड छापगाँउ कल्पुखोला सडक २५ लाख, वडा नं. ६ को चालिसे बानियाँटार ग्रामिण सडक को लागि २५ लाख, वडा नं. ७ को पासाङ्खेल माथिल्लो बाह्रविसे, खावा, मजुवा जोड्ने सडक को लागि २५ लाख, बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- त्यसैगरी हेल्थपोष्ट-तोप्लाड, पिप्लामोड-महेशफाँट-रमाइलोचौर सडक, रेशमखेती-कोइरालाटार सडक, नौविसे-केरावारी-थली-सडक, खानीखोला-वरथुम्की-कोइरालाटार सडक, टायलघर-जिवनपुर-धुनिवेशी सडक, ठूलोखोला-लामिडाँडा-गल्छी सडकको लागि रु.७ करोड ५० लाख रकम संघिय सरकार र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन प्रस्ताव भएको छ । धार्के सितापाईला सडक संघिय सरकारको (P1) प्राथमिकता परेको हुँदा आगामी वर्षमा कालोपत्रे हुने अपेक्षा गरिएको छ ।
- नगरक्षेत्र भित्र निर्माण गरिने सडकहरु वातावरणमैत्री बनाउन साथै सडकको दीगोपना कायम गर्न सडकको दायाँवाया निगालो, अग्निसोका साथै विभिन्न जातका विरुवाहरु वृक्षारोपण वायोईन्जिनियरिड गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यस कार्यको लागि सम्बन्धित योजना शिर्षकबाट नै निश्चित प्रतिशत बजेट कार्यान्वयन गरिने छ ।
- सडक तर्फ धुनिवेशी नगरपालिकाको ७ करोड २४ लाख २० हजार रकमबाट ५५ ओटा सडक र संघ एवं प्रदेश मार्फत ७ करोड ५० लाख रकमबाट ७ ओटा सडक गरी जम्मा ६२ ओटा सडकमा १४ करोड ७४ लाख २० हजार बराबरको बजेटबाट यस धुनिवेशी नगरमा रकम विनियोजन भएको हुँदा सडक तर्फ उल्लेख्य रुपमा सडक निर्माण एवं स्तरोन्नती हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

- स्वच्छ खानेपानी स्वस्थ जीवनको आधार हो । यसलाई सवैधानिक मौलिक हक र आधाभूत मानव अधिकारको रुपमा व्यवस्था गरिएको छ । संघीय सरकारले आगामी ३ वर्ष भित्र सवै नागरिकलाई आधारभूत खानेपानी पूर्वाधारमा पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीति एवं कार्यक्रम घोषणा गरेको सन्दर्भमा यस नगरपालिकाले समेत राष्ट्रिय लक्ष्यलाई आत्मसात गर्दै स्वच्छ खानेपानी पूर्वाधारमा पहुँच पुर्याउने नीति लिई निरन्तरता दिँदै योजना तथा कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- नगर खानेपानी गुरुयोजना तयार गरी सोको आधारमा अधुरा योजनाहरु पुरा गर्दै लगिनेछ । योजनाको लागत, प्रभावकारीता र सम्भाव्यताको सुनिश्चितताको लागि मुख्य खानेपानी योजनाहरु संचालन पुर्व नै विस्तृत ईन्जिनियरिड सर्भेक्षण पुरा भएका योजनाहरु क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

- कोटकालिका डिप बोरिङ खानेपानीको लागि रु ३० लाख, पात्लेपानी थुम्की नयाँगाउँ खानेपानी २५ लाख, माथिल्लो ठोस्नेखोला सोल ढुङ्गा काफलचौर खानेपानीको लागि रु.१० लाख, हावाघर उप्रेती गाउँ मगर गाउँ खानेपानीको लागि २० लाख, भोटडाँडा सेडाईगाउँ खानेपानीको लागि रु.३० लाख, ढाडे बादुरे सार्कीटार खा.पा योजनाको लागि १० लाख, सिरानचौर अमले डिपबोरिङ खा.पा. २५ लाख, कुखुरे मंगले डिप बोरिङ खा.पा. २५ लाख, धाराचौर कुमाईखोला वृहत खानेपानी २५ लाख, भदौरे वरथुम्की, जैसिथोक खानेपानी योजना २५ लाख, जुगेडी खानेपानी मर्मत तथा पोखरीडाँडा सामुदायिक वन खानीपानी योजना २५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नगर र वडाका खानेपानी तर्फ ३३ ओटा योजनाको लागि रु. ३ करोड ६८ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा :

- नगरका सबै बस्तीहरुमा राष्ट्रिय प्रशारणको विद्युत लाईन पुऱ्यान बाँकी क्षेत्रमा विद्युत सेवा पुऱ्याउने कम क्षमता भएका तार तथा ट्रान्सफर्मरहरु सुधार गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरुको लागि कुल रु ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- हाम्रो रहर - उज्यालो शहर अभियान अन्तर्गत राजमार्ग क्षेत्रका मुख्य बजार लगायतका क्षेत्रमा सौर्य उर्जाको प्रयोग गरी सडक बत्ती जडान तथा सडक पेटी निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । नगरका अन्य स्थानमा समेत यो कार्यक्रम संचालन गर्न बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसंग सहकार्य गरिनेछ । यस कार्यक्रमको लागि रु.३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- सुधारिएको चुल्हो, सौर्य उर्जा प्रविधि जडान, बायो ग्यास जडान राष्ट्रिय ग्रामीण तथा नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रम, लिफ्टड मार्फत खानेपानी तथा सिंचाई योजना संचालन गर्न, बैकल्पिक उर्जाको प्रयोग गरी वातावरण संरक्षणमा सहयोग पुग्ने गरी बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र सँग सहकार्य र साभेदारीमा कार्यक्रम संचालनमा जोड दिइनेछ ।

भवन तथा शहरी विकास :

- “भवन निर्माण संहिता सहितको शहरी विकास, भूकम्प प्रतिरोधी भवनको सहि निकास” भन्ने अभियानलाई प्रचार प्रसार गर्दै व्यवस्थित नगरको लागि सार्वजनिक तथा निजी घर निर्माण गर्दा राष्ट्रिय भवन मापदण्ड एवं संहिता पूर्ण पालना गराईनेछ । सबै प्रकारका घर नक्सा पास गर्ने कार्यलाई अनिवार्य गरिनेछ । २०७४ असार मसान्त भन्दा अगाडी नक्सापास नभई निर्माण भएका सबै प्रकारको घरहरूलाई कानून अनुसार अभिलेखीकरण र नियमित गरिने कार्यक्रमलाई योजनावद्ध ढंगले कार्यान्वयन गराईनेछ ।
- आगामी आ.व.मा जिल्ला समन्वय समितिबाट वाँडफाँड हुने रकम र यस नगरपालिकाको साभेदारीबाट जग्गाको व्यवस्थापन भइसकेका वडा नं. ३ र वडा नं. ९ को वडा कार्यालय भवन निर्माण गरिने छ । यस कार्यको लागि २ करोड ५० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- चालु वर्षमा नगर केन्द्र रहेको स्थानमा नगरपालिकाको प्रशासनिक कार्यालयको लागि जग्गा व्यवस्थापन गर्न संघिय सरकार समक्ष आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी जग्गा उपलब्ध गराईदिन अनुरोध गरिएकोमा स्वीकृती प्राप्त हुन नसकेको हुँदा आगामी वर्षमा जग्गा खरिद गरी भवन निर्माणको लागि रु. ३ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ । निर्माणाधिन एवं अधुरा रहेका सामुदायिक भवनहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी उपयोगमा ल्याईनेछ ।

अन्य पूर्वाधार विकास तथा लागत साभेदारी

- सडक, खानेपानी, सिंचाई, ढल लगायतका ससाना पूर्वाधारका कार्यक्रमहरूमा ५० प्रतिशत लागत साभेदारीको आधारमा कार्यक्रम संचालन गर्न रु.५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- बस्ती स्तरका न्यून लागत लाग्ने तर नगरी नहुने प्रकृतिका अधुरा एव क्रमागत योजनाहरू, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ तोकेका कार्यजिम्मेवारी भित्र पर्ने पुँजीगत प्रकृतिका कार्यक्रमहरू वास्तविक आवश्यकता पहिचानको आधारमा कार्यान्वयन गर्न ९ ओटा वडाहरूलाई ५ लाखका दरले रु.४५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- वडा स्तरमा रहेका सडकहरू मनसुनका कारण हुने सवारी आवागमनमा हुने कठिनाई र मुख्य सडकहरूको मर्मत सम्भार कार्य वडाबाटै छनौट संचालन गर्न ९ ओटा वडालाई ५ लाखका दरले ४५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

- नगरक्षेत्र भित्र रहेका ससाना पूर्वाधार निर्माण एवं मर्मत सम्भार, स्तरोन्नती तथा क्रमागत योजनाहरु सम्पन्न गर्न मागमा आधारित योजनाहरुको लागि रु. ८० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

पुर्ननिर्माण :

- विनासकारी भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त निजी घरहरुको पुनर्निर्माण अभियानलाई तिब्रता दिन राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणलाई सहयोग र सहजीकरण गरिनेछ । घर निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने निर्माण सामग्री सहज र सर्वसुलभ रुपमा उपलब्ध गराउन निर्माण व्यवसायी एवं आपूर्तिकर्तासंग समन्वय गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।

वन तथा वातावरण र भूसंरक्षण :

- औद्योगिक क्षेत्रको प्रदुषणबाट कृषि, माटो, हावापानी, तथा मावन जीवनमा परेको असर विश्लेषण गर्न औद्योगिक प्रदुषण परिक्षण गरिनेछ । प्रदुषण न्यूनीकरणको लागि कानूनी मापदण्डको परिपालना र आधुनिक प्रविधिको जडान गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । प्रदुषण प्रभाव अध्ययनको लागि संघिय तथा प्रदेश सरकार मार्फत विशेषज्ञ सेवा लिन आवश्यक प्रयास गरिनेछ ।
- जलवायू परिवर्तनले वातावरण लगायतका क्षेत्रमा पारेको असरका सम्बन्धमा विद्यालय वातावरण शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- वातावरणीय सरसफाई, वातावरण मैत्री प्रविधिको प्रयोगमा प्रोत्साहन वातावरणसंग सम्बन्धित लैङ्गिकमैत्री कार्यक्रम, हरित शहर निर्माणको लागि जनचेतना कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । सडक, पुल, भवन, विद्युतिकरण जस्ता भौतिक पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्दा वातावरण मैत्री विकास रणनीति अवलम्बन गरिनेछ । वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनलाई विकास कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ ।
- नाङ्गा डाडा र वन पातलो भएका स्थानहरुमा हावापानी र भूगोल अनुकूलका छिटो बढ्ने र उपयोगी प्रकारका बोट विरुवा एवं जडिबुटी रोप्ने कार्यक्रम गरिनेछ ।
- घर परिवारमा कम्तिमा एउटा बहुवर्षिय रुख रोप्ने, शौचालयको प्रयोग गर्ने, घर आगनमा फलफूलका विरुवा रोप्ने, पानी शुद्धिकरणको व्यवस्था गर्ने जस्ता सूचकहरु पुरा गरी धुनिवेशी नगरलाई वातावरण मैत्री नगरको रुपमा विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन:

- नेपाल भुकम्प, बाढी, पहिरो, आगालागी, हावाहुरी, चट्याङ, खडेरी, महामारी हैजा, बर्डफ्लु, स्वाईनफ्लु जस्ता प्रकोपका कारण उच्च विपद् जोखिम रहेको छ । यस नगरक्षेत्रका संभावित विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि रोगथाम, अल्पीकरण र न्यूनीकरण र विपद् व्यवस्थापनको लागि पुर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुर्नलाभ योजना समावेस गरी नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन योजना तयारी तथा अद्यावधिक गरिनेछ ।
- हाईवे क्षेत्रमा हुने दुर्घटनाबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरणको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायहरुसंगको सहकार्यमा आपतकालिन खोज, उद्धार, राहत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सम्भाव्य विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि यूवाहरुलाई खोज, उद्धार सम्बन्धी स्वयंसेवक तालिम दिई हरेक वडामा आकस्मिक उद्धारकर्ता समुह तयार गरीनेछ ।
- आगालागी, चट्याङ, बाढी पहिरो जस्ता विपद्जन्य घटनाबाट मानवीय तथा घर गुमाएका परिवारलाई आपतकालिन राहत स्वरुप बढीमा रु. १० हजार सम्म दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- प्रदेश सरकारको सहयोगमा दमकल खरिदको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । राजमार्ग, औद्योगिक क्षेत्र र घनाबस्तीहरुमा आगालागीको उच्च जोखिममा रहेकोले सम्भाव्य जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको लागि दमकल र एम्बुलेन्स सेवा संचालनको लागि ३५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । यसमा उद्योगी व्यवसायी, निजी क्षेत्र, व्यापारिक वर्ग र समुदायको सहयोग र सहकार्यमा छुट्टै कोष खडा गरी दमकल र एम्बुलेन्स संचालनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापनाको लागि रु. ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

साभेदारी तथा समपुरक कार्यक्रम

- खानेपानी, कृषि सडक, सहरी सडक, नविन प्रविधिमा आधारित सिंचाई, शैक्षिक पुर्वाधार निर्माण, स्वास्थ्य चौकी, अस्पताल, फोहोरमैला व्यवस्थापन, वत वातावरण, खेलकुद पुर्वाधार, जस्ता समपुरक अनुदान र स्वेच्छक आयोजना, आधारभुत स्वास्थ्य सम्बन्धी आयोजना, लगायत संघिय तथा प्रदेश सरकारका

समपुरक अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि २०७५ र विशेष अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि २०७५ बमोजिमका आयोजना कार्यक्रमका लागि रु. ५ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ । यस रकमबाट साभेदारीमा करिब १० करोड बराबरका पूर्वाधारजन्य योजनाहरू निर्माण हुने लक्ष्य लिएको छ ।

समावेशी लक्षित कार्यक्रम:-

आगामी आ.व. ०७६/०७७ मा महिला, एकल महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका, अशक्त, दलित, आदिवासी जनजाती लक्षित समावेशी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ:-

- प्रत्येक वडा कार्यालयहरूले सम्बन्धित वडाका महिला दिदीवहिनीहरूले माग गरेका कार्यक्रमहरू संचालन गर्न प्रति वडा न्यूनतम ५ लाखमा नघट्नेगरी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- घरेलु तथा पारिवारिक हिंसा, असाहय, निसाहारा, महिला बालबालिका, वृद्ध वृद्धाहरूको लागि तत्काल प्रतिकार्य एवं आश्रयको लागि वडा नं. ८ मा रहेको सुरक्षित आश्रय घर (सेफ हाउस) संचालन गर्न रु.१५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- किशोर किशोरीहरूलाई किशोर अवस्थामा देखिने शारिरीक परिवर्तन, मानसिक एवं बौद्धिक विकास परामर्श कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- चेपाङ समुदायको लागि सिप विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहका साथै विभिन्न सरकारी सेवामा धुनिवेशी नगरका यूवायूवतीहरूलाई प्रवेशको लागि प्रोत्साहित गर्न लोक सेवा तयारी कक्षा संचालन गर्न रु.१० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- दलितहरूको आयआर्जन क्षमता विकास, महिलाहरूको लागि एडभान्स सिपमुलक तालिम, ढाका बुनाई तालिम, नेतृत्व क्षमता विकास, एकल महिला समुह सञ्जाल गठन, लक्षित समुह सहयोग कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- एकल महिला, हिंसापिडित, वृद्ध र असाहय विपन्न महिलाहरूलाई सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूतिको लागि क्षमता अभिवृद्धि, आय आर्जन अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको अनुभव, ज्ञान सीप सामाजिक तथा आर्थिक रुपान्तरणको लागि महत्वपूर्ण हुने भएकोले अन्तरपुस्ता सीप तथा ज्ञान हस्तान्तरण कार्यक्रम

संचालन गरिनेछ । जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, हिंसा एवं दुर्व्यवहारमा परेका वर्ग एवं समुदायका नागरिकलाई सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति दिन, मनोरन्जन, भेटघाट एवं एकिकृत सेवा प्रवाहको लागि धुनिवेशी २ मा विश्राम घर को निर्माण कार्यको लागि रु.६० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । अन्य घना बस्ती भएका क्षेत्रमा दिवा सेवा केन्द्र स्थापनाको लागि अध्ययन गरिनेछ ।

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सीप मूलक तालिम कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- बालबालिकाहरुको क्षमता पहिचान, संरक्षण र प्रष्फुटनको लागि बालक्लवहरु गठन गरिनेछ । बालबालिकाको लागि बालक्लवहरुको संस्थागत क्षमता विकास, बालअधिकार सम्बर्धन कार्यक्रम, बालविवाह विरुद्धको अभियान, ज्यादति विरुद्धको अभिभावक सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालय, वडा क्षेत्र र नगर क्षेत्रमा विभिन्न विषय विधा सँग सम्बन्धित बालक्लव, संजालहरु गठन गरी संचालन गरी बालबालिका सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- औद्योगिक, व्यापारिक एवं सेवा क्षेत्रमा रहेको निकृष्ट बालश्रमको प्रयोगलाई निरुत्साही गरिनेछ ।
- धुनिवेशी नगरलाई बालमैत्री नगर बनाउन बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रमहरुले तोकेका संस्थागत विकास, बालविकास, बाल बचाउका, बालसहभागिता, बाल संरक्षणका सूचक पुरा गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- अति विपन्न बेसाहारा, असाहय, आभिभावक विहिन बालबालिकाको लागि शैक्षिक सहयोग कार्यक्रमको लागि रु.५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- बस्ती स्तरको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा दलित, आदिवासी जनजातिहरुको सहभागिता सुनिश्चिता गरिएको छ । आदिवासी जनजातिहरुको भाषा, कला, संस्कृति संरक्षण र सवर्द्धन गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

गैर सरकारी संस्था :

- आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा टेवा पुऱ्याउन सहयोगीको रुपमा रहेका गैर सरकारी संस्थाहरुलाई विकास साभेदारको रुपमा परिचालन गरिनेछ । गैर सरकारी संस्थाका क्रियाकलपाहरु पारदर्शी, जवाफदेही र नागरिकमैत्री बनाईनेछ ।

नगरक्षेत्र भित्र संचालन हुने कार्यक्रम नगरपालिकाबाट स्वीकृति लिएर मात्र कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । गैर सरकारी संस्थाबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरूलाई नगरको अनुगमन प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ । धुनिवेशी नगर क्षेत्र भित्र कार्यक्षेत्र बनाई दर्ता हुन चाहने संस्थाहरूलाई कार्यविधि बनाई कानून बमोजिम संचालन गर्न अनुमति दिइने छ ।

सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण

- सरकारी, सार्वजनिक जग्गाहरूको अतिक्रमण रोक्ने विषय राष्ट्रिय प्राथमिकता परेको छ । नगरक्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरूको खोजी, पहिचान गर्न मालपोत तथा नापी कार्यालयहरूको सहयोग लिई साधसिमाना छुट्टाई संरक्षण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । सार्वजनिक जग्गामा चारकिल्ला खुलाई सुचना पाटी राखिनेछ ।

सूचना तथा संचार

- नगरको सार्वजनिक सेवा प्रवाह, विकास निर्माणका गतिविधि सम्बन्धित सूचना, जानकारी एवं तथ्याङ्कहरूमा नगरवासीको पहुँच बढाउन वेवसाईट, गुनासो सुझाव सप्रेसन गर्न सकिने व्यवस्था सहितको मोवाईल एप्सको अध्यावधिक गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । रेडियो, छापामिडिया, अनलाईन, टेलिभिजन लगायत आमसंचार माध्यमहरूसंग विकास गतिविधि संप्रेशनका साथै सूचना तथा सन्देश प्रकाशन एवं प्रशारणमा सहकार्य गरिनेछ । प्रत्रकार महासंघ धादिङ, लगायत संचार क्षेत्रको विकासको लागि संचारकर्मी र संस्थाहरूको सहकार्यमा सँग सार्वजनिक सूनुवाई, घुम्ती शिविर जस्ता साभेदारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यस क्षेत्रको लागि रु.१५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- नगरबाट निर्मित ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका लगायतका कानूनहरू स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरिनेछ ।

न्यायिक क्षेत्र कार्यक्रम

- न्यायिक समितिको एवं विषयगत समितिका पदाधिकाारीहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । “न्याय पाउने सबैको अधिकार, न्यायिक समितिको पुग्दछ ध्यान विचार” भन्ने अभियान सञ्चालन गरिने छ । न्यायिक इजलास निर्माण गरिने छ । अन्तर स्थानीय तहको अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । न्यायिक समितिको कार्यक्षेत्र र कार्यजिम्मेवारी बारे आम नगरवासीमा जानकारी एवं प्रचार प्रसार सम्बन्धी

कार्यक्रम संचालन गरिने छ । यसको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

शासकीय सुधार कार्यक्रम

- नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र सबै वडा कार्यालयको कार्यप्रभावकारिता अभिवृद्धि एवं विद्युतीय शासन कार्यक्रमको शुरुवात गर्न कम्प्यूटर व्याकअप, इन्टरनेट सर्भर स्थापना, इन्टरनेट सहितको, नेटवर्किङ, गुनासो सुनुवाई पेटिका, अध्यावधि गरिएको नागरिक वडा पत्रको प्रकाशन, मोवाईल एप्स एवं वेवसाईटहरूको प्रयोग, राजश्व सफ्टवयरहरूको अनिवार्य प्रयोगमा जोड दिईनेछ । यसको लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी सबै वडा लाई ई-सरकार सेवा उपलब्ध वडाको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको विवरण अनलाईन बनाईसकिएको छ । सामाजिक सुरक्षा वितरण प्रणालीलाई अभि व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- वडा कार्यालयहरूलाई साविकमा विविध खर्च शिर्षकमा विनियोजन गरेको रु.६ हजार बाट बढाई १३ हजार रुपैयाँ बजेट पुऱ्याईएको छ ।
- नगरको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक, संस्कृतिक लगायतका क्षेत्रमा भए गरेका कामहरू एवं विकास निर्माणका गतिविधिहरूको वृत्तचित्र निर्माण गरिने छ । यसको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- तनाव व्यवस्थापन गर्न योग/ध्यान एवं सकारात्मक सोच जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- नगरपालिका र वडा कार्यालयका औपचारिक बैठक/कार्यक्रमहरूमा उपस्थिति हुँदा जनप्रतिनिहरूलाई निश्चित प्रकारको लोगो र ड्रेसकोडको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगर कार्यपालिको सेवा प्रभावको अवस्था, सेवाप्रदायक गर्ने अधिकारी र सेवाग्राहीको व्यवहार सुक्ष्म निगरानीको लागि ९ ओटै वडामा सिसि क्यामेरा जडान गरिने छ ।
- नागरिक एवं सडक सुरक्षासँग सम्बन्धीत प्रहरी साभेदारी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र र मुख्य मुख्य राजमार्गको सिमा क्षेत्रमा सिमा बोर्ड तथा स्वागतद्वार निर्माण गरिनेछ । सो कार्यको लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- विभिन्न सामाजिक संघ संस्था/क्लव/सहकारी संस्था/ लगायतका अन्य सरकारी निकायहरूसँगको साभेदारीमा कार्यक्रमहरु संचालन गर्न रु.२५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- तथ्याडमा आधारित विकास कार्यक्रमहरु संचालन गर्न आवश्यक सूचना तथा विवरणहरु संलकन गर्ने तथा स्वचालित अनलाईन प्रणालीमा आधारित नगरप्रोफाईल निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ । विशेष समारोहको आयोजना गरी नगर प्रोफाइलमा आएका तथ्य तथ्यांकहरु प्रकाशन गर्ने र प्रत्येक वर्षको बैशाख महिनामा विवरण अद्यावधिक गरिने छ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो,छरितो ,चुस्त,दुरुस्त,सवल सक्षम, प्रभावकारी एवं पारदर्शि बनाइने छ ।
- दरवन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापनका लागी पहल गरिने छ ।
- नगरपालिकामा आगामी श्रवण महिना भित्र र सबै वडा कार्यालयहरु र स्वास्थ्य चौकीहरुमा ई – हाजिरीको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगरभित्रका सबै कार्यालयमा सुचना पार्टीको व्यवस्था गरिने छ ।
- गुनासो सुनुवाईका लागी गुनासो अधिकृतको व्यवस्था गरि सबै कार्यालयमा अनिवार्य रुपमा उजुरी पेटीका राख्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- कर्मचारीहरुको मनोवल उच्च बनाई क्षमता अभिवृद्धि गर्न एवं उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीहरुको लागी सूचकमा आधारित स्पष्ट मापदण्ड बनाई मुल्यांकन गरी धुनिवेशी निजामती सेवा पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
- कर्मचारीहरुको ज्ञान सिप, पेशागत मर्यादा एवं क्षमता अभिवृद्धिको लागी समयानुकुलन तालिम एवं भ्रमणको व्यवस्था गरिने छ ।
- संघिय सरकारले गरेको राष्ट्रसेवक कर्मचारिहरुको तलव बृद्धिलाई आधार मानी यस नगरपालिकामा कार्यरत राष्ट्रसेवकलाई तलव, भत्ता, पोशाक खर्च उपलब्ध गराइने छ ।

- जनप्रतिनिधिहरूको काम कारवाहीलाई प्रभावकारी एवं जनमुखी बनाउन क्षमता विकास कार्यक्रम तथा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। जसको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ।
- कर्मचारीहरूको ज्ञान, सीप र क्षमता विकास गर्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ। कर्मचारीहरूको मनोबल र कार्यउत्प्रेरणा अभिवृद्धि गरिनेछ।
- नगरको सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण तथा सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- भ्रष्टचारजन्य क्रियाकलापहरूमा शुन्य सहनशीलता नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- स्थानीय तहका अधिकार क्षेत्र भित्रका आवश्यक कानूनहरू निर्माण गर्दै लगिनेछ।
- व्यवस्थित नगर विकासको लागि विकासको दुरदृष्टी, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, क्षेत्रगत नीति र प्राथमिकता सहितको क्षेत्रगत आवधिक विकास योजनाहरू तयार गरिनेछ।
- आर्थिक, सामाजिक रूपमा पिछडिएको क्षेत्रहरूमा जनताहरूलाई घरदैलो सरकारी सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यकता अनुसार घुम्ती शिविरहरू सञ्चालन गरिने छ।
- योजना कितावमा परेको योजनाहरूलाई समयमा नै सम्पन्न गर्नको लागि कार्य गोजना बनाई कडाईका साथ लागु गरिने छ।
- कार्तिक मसान्त भित्र योजनाहरूको डिपिआर तयार गर्ने, उपभोक्ता समिति गठन गर्ने सम्झौता गर्ने, टेन्डर मार्फत कार्यान्वयन गरिने योजनाहरूको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी बढी भन्दा बढी प्रतिष्पर्धा गराउन इ-टेण्डरलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने योजनाहरूको सम्झौता कार्तिक मसान्त भित्र नभएमा बैकल्पिक खरिद प्रक्रियाबाट योजनाहरूको कार्यान्वयन गर्ने वा सो हुन नसकेमा हिउदे नगरसभाबाट योजना तथा कार्यक्रम परिवर्तन गर्ने गरी उपभोक्ता समिति गठन तथा संचालन कार्यविधि समयानुकुल बनाउन परिमार्जन गरिनेछ।
- वृहत योजनाहरूलाई विवाद मुक्त बनाउन समयमानै वहस एवमं छलफल चलाई समाधान गर्ने प्रयास गरिने छ।

- उपभोता समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागी प्रशिक्षण एवम तालिमको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- समयमा नै योजना सम्पन्न गर्नका लागी योजना अनुगमन समितिलाई प्रभावकारी र जिम्मेवार बनाइने छ ।
- योजना संचालनको लागी सुचना प्रवाह गरि पारदर्शिता अपनाउन योजना स्थलमा योजनाको लागत स्टमेट, निर्माण अवधी, विनियोजित रकम, मुख्य – मुख्य कामको विवरण र उपभोता समितिको पदाधिकारीको नामावली सहित उल्लेख भएको अनिर्वाय रुपमा होडिङ्ग वोडको व्यवस्था गरिने छ ।

आदरणीय अध्यक्षजू

अब म बजेट विनियोजन र श्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आगामी आर्थिक वर्षका नीति, कार्यक्रम र योजना कार्यान्वयन गर्न रु.७१ करोड ८७ लाख विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजन मध्ये चालु खर्च तर्फ ३३ करोड ३३ लाख ६१ हजार अर्थात कुल विनियोजको ४६.३८ प्रतिशत र पूजीगत तर्फ ३८ करोड ५३ लाख ३९ हजार अर्थात कुल विनियोजनको ५३.६२ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ ।

चालु खर्च तर्फ विनियोजन गरिएको रकममा संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने जेष्ठ नागरिक तथा दिर्घ सेवा सम्मान कार्यक्रमको रु ७ करोड ६५ लाख, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फका कर्मचारीहरुको तलब, भत्ता लगायतका सुविधा तथा अन्य कार्यक्रमको लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान १३ करोड २४ लाख ७० हजार, प्रदेश सरकारबाट विभिन्न कार्यक्रम संचालनको लागी प्राप्त सशर्त अनुदान २१ लाख ९० हजार र नगर कार्यपालिका तथा वडा कार्यालयतर्फ कर्मचारीहरुको तलब, भत्ता र सुविधा एवं सेवा प्रवाहको लागि चाहिने प्रशासनिक खर्च १२ करोड २२ लाख १ हजार समावेश भएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्न संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तिय समानीकरण अनुदान: १६ करोड १ लाख, संघीय सरकार सशर्त अनुदान : १३ करोड ५६ लाख, संघीय सरकार वाँडफाड हुने राजश्व : ८ करोड ७ लाख, रोयल्टी वाडफाड: ६ लाख ३३ हजार, स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण अनुदान : १ करोड ३१ लाख, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान : २१ लाख ९० हजार, प्रदेश सरकार

समानिकरण अनुदान : १ करोड १ लाख ९३ हजार, घर जग्गा रजिष्टेशन: दस्तुर १ करोड २० लाख, सवारी साधन कर: १ करोड ५२ लाख २३ हजार, जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त हुने अनुदान: २ करोड ५० लाख रहेको छ । चालु आ.व.०७५।७६ को विनियोजनबाट बचत हुने अनुमानित रकम रु १० करोड ९२ लाख ६४ हजार विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।

आदरणीय अध्यक्षज्यू

अब म राजश्व र कर प्रशासन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

- नगरपालिकाको विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक हुने वित्तीय श्रोतमा संघीय सरकारको अनुदान, प्रदेश सरकारको अनुदान र आफ्नै आन्तरीक राजश्व मुख्य रहेका छन् । तिब्रतर विकासको लागि नगरबासीको आकांक्षालाई पूरा गर्न संघीय र प्रदेश अनुदानले मात्र पूरा हुन सक्ने देखिदैन । अतः विकासको लागि चाहिने बजेट न्यूनतालाई परिपुर्ति गर्ने महत्वपूर्ण आधार आन्तरीक आय रहेको छ । जति धेरै आन्तरीक आय वृद्धि गर्न सकियो, सोही अनुपातमा विकास आकांक्षा संवोधन गर्न सक्ने देखिन्छ ।
- स्थानीय तहका वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा विगतका दर, छिमेकी स्थानीय तहको दर, अन्य स्थानीय तह, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका नीतिहरुको विश्लेषण र स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारीस समेतको आधारमा कर, दस्तुर, शुल्क, महशुल प्रस्ताव गरिएको छ । आगामी वर्षको लागि केही क्षेत्रका व्यवसायहरुमा चालु वर्षको दररेटमा केही घटाई प्रस्ताव गरेको छु । अन्यको हकमा चालु वर्षकै दररेटलाई निरन्तरता दिने गरी प्रस्ताव गरेको छु ।
- प्रदेश र नगरपालिकाको दोहोरो अधिकार क्षेत्र भित्रका कर निर्धारण र बाँडफाँड सम्बन्धमा प्रदेश आर्थिक विधेयकको प्रस्ताव अनुसार करका दर तथा संलकन विधि निर्धारण गरिएको छ ।
- नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिट्टी, ग्राभेल, वालुवा, वेसको घाटगद्दी र निकासी शुल्क साथै सडक पूर्वाधार उपयोग शुल्क ठेक्कापट्टा प्रणालीबाट गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- रु.१ लाख सम्म कर निर्धारण भएका करदाताले २०७६ पौष मसान्त भित्र अग्रिम रुपमा कर बुझाएमा निर्धारित कर रकममा १० प्रतिशत छुट दिइनेछ ।

- वार्षिक १ लाख भन्दा बढी व्यवसाय कर तिर्ने करदाताको सुविधालाई मध्यनजर गरी बढीमा ३ किस्ता सम्म रकम तिर्न सक्ने व्यवस्था गरिनेछ । यसरी कर तिर्ने समय कार्तिक मसान्त, फागुन मसान्त र जेष्ठ मसान्त कायम गरिएको छ । निर्धारित किस्ता रकम पहिलो र दोस्रो किस्ता कार्तिक र फागुन मसान्त भित्र बुझाएमा १० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था गरिएको छ ।
- आगामी आर्थिक वर्षमा नगरको राजश्व नीति, सम्भाव्य क्षेत्रहरु सहितको दायरा र दरको सम्बन्धमा अध्ययन गरिनेछ । संविधानका अनुसूचीमा तोकिएका प्रत्येक करका विषयमा कानून बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- भुकम्प पिडित लाभग्राहीहरुले नगरक्षेत्र भित्र घर निर्माण गर्दा १ हजार वर्ग फिट सम्मका घरको नक्सा पास गर्दा लाग्ने शुल्क शतप्रतिसत छुट दिने नीतिलाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिईएको छ ।
- राजश्व संकलनलाई प्रभावकारी बनाउने, चुहावट नियन्त्रण गर्ने र रिपोर्टिङ प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन राजश्व व्यवस्थापन सफ्टवेयर प्रयोगलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- २०७४ असार मसान्त अगाडी बनेका तर घरनक्सा स्वीकृत नगरी बनेका घरधुरीहरुलाई घरको नक्साविहिन हुने अवस्था हटाउन र घरको सम्पत्तिवाट लाभलिने अवस्थावाट बन्चित हुन नपरोस भन्ने उदेश्यले सबै प्रकारका घरहरुलाई नियमित र अभिलेखीकरण गरिनेछ । नक्सापास दस्तुर तर्फ आवासीय ख र ग वर्गको घरमा प्रति स्क्वायर फिट रु.२ र १ घटाउन प्रस्ताव गरिएको छ । यस सम्बन्धी अन्य करका दरहरु चालु वर्षको दरहरुलाई नै निरन्तरता दिईएको छ ।
- कर प्रशासन विद्युतीय मैत्री बनाउने प्रयास गरिने छ ।
- नगरभित्रका जुन सुकै वडावाट सिफारिस दस्तुर, शुल्क, भुमीकर (मालपोत) लगायत अन्य शुल्कहरु बुझाउन सकिने व्यवस्था गरिने छ ।
- दरवन्दी अनुसार राजस्व प्रशासनको कर्मचारीको पदपूर्तिको लागी विशेष पहल गरिने छ
- राजस्व प्रशासन लाई चुस्त,दुरुस्त,सवल सक्षम र प्रभावकारी बनाईने छ ।
- कर संकलनको लागी कर दाताहरु सँग समन्वय गरि कर संकलन अभियानको रुपमा अगाडी वढाइने छ ।

आदरणीय अध्यक्षज्यू

बजेटको क्षेत्रगत बाँडफाँड, आर्थिक विधेयक, विनियोजन विधेयक, गत आर्थिक वर्षको यथार्थ खर्च, चालु आ.ब.को संसोधित अनुमान र अन्य विवरणहरु अनुसूचीमा समावेस गरी पेश गरेको छु ।

अन्तमा,

यस बजेट निर्माण गर्न नगरप्रमुखज्यूबाट प्राप्त मार्गदर्शन सुभाबको लागि हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । यसैगरी वडाअध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिकाका सदस्यज्यू र नगरसभाका सदस्यज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत सबै कर्मचारीहरु, विभिन्न राजनैतिक दलका नेताहरु, समाजका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरु निजी क्षेत्रका उद्यमी व्यवसायीहरु, नागरिक समाज, संचार क्षेत्र, अनलाईन मार्फत सुभाब पेश गर्नुहुने विद्वान वर्ग लगायत समाजका सबै पक्षबाट सहयोगको सरहान गर्दै धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहान्छु । यसरी नै बजेट कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षको सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद !!!